

Povinně očkovat pečovatele? Maláčová je pro, rozhodne se na podzim

TOMÁŠ SVOBODA

Některé evropské země zavedou povinnost očkování proti covidu u pečovatelů.

23. 6. 20:28

Asociace poskytovatelů sociálních služeb zváží, zda bude u svých zaměstnanců žádat očkování proti covidu, jako to platí u žloutenky. Zákon takovou variantu zatím neumožňuje.

Článek

Velká Británie povinnost očkování zavádí, ve Francii o ní živě diskutují. Zda také v Česku podmíní práci pečovatelů vakcínou proti covidu-19, bude jasné nejdříve v září.

Asociace poskytovatelů sociálních služeb vyhodnotí po prázdninách, jestli bude změny po zákonodárcích vyžadovat. Rozhodne se na základě aktuální proočkovanosti personálu a počtu případů. „Nyní vnímáme, že to není společensky ani politicky prosaditelné. Přes patnáct tisíc zaměstnanců si navíc nákazou prošlo. Očkování pokračuje. Uvidíme, jak se proočkovanost personálu zvýší, nyní je na 65 procentech. Myslím, že do budoucna se však otázce povinného očkování nevyhneme,“ uvedl šéf asociace Jiří Horecký.

Zaměstnanci v sociálních službách se každé dva roky povinně očkují proti žloutence. „A nikdo to nikdy nerozporoval. Otázka očkování proti covidu je nyní velké společenské a diskutované téma,“ doplnil Horecký. V září už podle něj bude zřejmé, jestli pandemie dál ustupuje.

Vedení domovů si problém s odmítáním očkování u části zaměstnanců uvědomuje. Na jedné straně stojí snaha o snížení rizik pro zranitelné klienty, na té druhé dobrovolné rozhodnutí každého jedince.

A také obavy, že by kvůli nátlaku mohla část zaměstnanců odejít. „Po vnitřní debatě to nyní vyžadovat nebudeme. Vnímáme, že je mezi nenaočkovaným personálem určitý podíl, který je připravený odejít, když budeme něco takového žádat,“ vysvětlil Horecký.

V sociálních službách pracuje asi 115 tisíc kmenových zaměstnanců a přibližně dalších 15 tisíc lidí na dohody. Debatu ohledně povinného očkování rozvířila informace, že se v zařízeních, kde pečují o seniory, nechalo proti

covidu naočkovat jen 65 procent personálu. Asociace chce usilovat, aby proočkovanost do podzimu stoupla o minimálně dalších deset procent.

Právě domovy pro seniory patřily k nejzranitelnějším místům v době pandemie. Podle sdružující organizace se v těchto zařízeních nakazilo přibližně 35 tisíc lidí a 3 500 z nich v souvislosti s nákazou zemřelo.

K povinnosti očkování proti covidu v domovech se hlásí třeba Velká Británie, velké debaty o zavedení vedou také ve Francii, kde však dávku dostalo jen čtyřicet procent personálu. Tamní vláda avizovala, že pokud se čísla do září nezlepší, povinnost po prázdninách zavede. Čeští provozovatelé chtějí sledovat i tyto zahraniční ohlasy. Získají je i na setkání všech evropských asociací sociálních služeb, které je na programu příští týden.

Tvrdá data přitom jasně hovoří pro vakcíny. Zatímco na přelomu roku byly v seniorských domech tisíce nakažených, po vlně očkování jsou to jen desítky.

V otázce povinného očkování v sociálních službách odborníci nejsou jednotní.

Podle lékaře Daniela Dražana, který je členem České vakcínologické společnosti, hraje důležitou roli etické hledisko. „Ze zdravotního pohledu tam má být silná motivace zaměstnavatelů, ať je personál naočkován. Považuji to za etickou normu. Je to morální povinnost zaměstnance. Ohrožovat klienta svou hloupostí mi přijde opravdu zlé. Nyní s poměrně velkou mírou jistoty víme, že očkování brání přenosu tohoto viru,“ řekl praktický lékař.

Vakcinolog Marek Petráš zdůrazňuje, že běžnou veřejnost nelze k očkování dotlačit. Apeluje proto na pečlivou osvětu. Nicméně sociální služby vnímá jinak. Uvedl, že někteří zaměstnavatelé vyžadují očkování proti chřipce. A stejný směr by volil i v případě covidu. „Zdravotníci nebo personál v seniorských domech mohou být ve vyšší expozici nemoci a stávají se také rizikem i pro pacienty. Tady by mělo sehrát roli delegování očkování v rámci zaměstnaneckého poměru. To je správná cesta a patří k práci, kterou tito lidé vykonávají,“ zdůraznil Petráš.

K podobné cestě nabádá i ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová. „Jednoznačně se přikláním k plošnému očkování, případně alespoň povinnému PCR testování. Například očkování proti žloutence typu B už tito zaměstnanci povinné mají. Musíme to probrat s Ministerstvem zdravotnictví. Legislativně to spadá pod ně a muselo by to být v zákoně,“ citoval ji Zdravotnický deník.

Očkování zaměstnavatel žádat nemůže

Podle odborníka na pracovní právo Adama Valíčka nyní povinné očkování proti covidu zaměstnavatel žádat nemůže. „Očkování nyní prokazatelně neznamená, že zaměstnanec nebude nakažlivý pro své okolí. Omezení rizik nákazy lze dosáhnout i méně invazivními metodami jako ochrannými rukavicemi, účinnými respirátory. Vyžadování očkování není na místě,“ řekl. Podle něj si jednotlivec má sám vybrat, která možnost je pro něj pohodlnější.

Asociace prověřovala, zda může personál k očkování motivovat třeba odměnami. To však podle právníků možné není. „Odměny jsou závislé k výkonu práce a vztahu k práci,“ řekl Horecký.

Hledají se i jiné cesty. Některé domovy už nyní proto motivují naočkované zaměstnance tím, že mohou za naočkovanými klienty bez ochrany úst. Sami ředitelé domovů nejsou v názoru na tuto povinnost jednotní. V brněnském domově ve Vychodilově ulici počkají na rozhodnutí shora. „Je v tom mnoho různých pohledů a těžko se zorientovat,“ sdělil ředitel domova Petr Němec.

V ostravském Domově Sluníčko jsou pro zavedení povinnosti. Naočkovalo se tam přes 85 procent členů personálu. „Prosazoval bych povinnost ve zdravotnických zařízeních a sociálních službách, stejně jako u žloutenky. Rozvíjí se tu mutace delta. Očkování je podle mě na místě, ale je to spíš otázka pro legislativu,“ uvedl ředitel Marek Tejzr.

Podobně to vidí Horecký. „Já sám jsem naočkovaný, ne proto, že bych vnímal riziko pro sebe, ale nechci ohrozit ostatní. A hlavně jsem na datech hned v lednu viděl, jak očkování v domovech pozitivně působí,“ řekl.

Emoce už dřív vyvolal případ z Velkých Hamrů na Jablonecku. V tamním domově pro seniory zemřel naočkovaný muž poté, co se podle ředitele nakazil od pečovatelky. Jako jedna ze sedmi kolegyně vakcínu odmítla, nyní po svém šéfovi v předžalobní výzvě žádá omluvu. „Zveřejnil i informace o jejím zdravotním stavu a o zdravotním stavu její rodiny. Jakkoliv je pro mě nepochopitelné, jak se k těmto informacím mohl dostat, jeho jednání považuji za zcela protiprávní a mám podezření, že mohlo naplnit i skutkovou podstatu některého z trestných činů,“ doplnil advokát pečovatelky Tomáš Nielsen.

Její jméno však nikde nepadlo. Podle pečovatelky ředitel nemá nijak podložené, že seniora nakazila právě ona. Ředitel velkohamerského domova zatím žádnou výzvu nedostal. „Nezlobte se, nebudu to nyní komentovat. Vše si promyslím, teprve potom se vyjádřím,“ řekl.

Sám Nielsen s povinností očkování nesouhlasí. Podle něj je v rozporu s rezolucí Rady Evropy. „Nemůže ho zavést ani stát, natož zaměstnavatel, z řady důvodů. Vakcíny jsou teprve ve třetí fázi klinického hodnocení, což zavedení povinnosti vylučuje i s ohledem na podmíněnou registraci u Evropské lékové agentury. Toto očkování navíc chrání jeho příjemce, nikoliv lidi v okolí. Současná očkovací kampaň je, bohužel, vedena tak nešťastně, že v očkováných lidech vyvolává falešný pocit bezpečí, což může u ohrožených skupin vést až k tragickým důsledkům,“ doplnil.

Zdroj: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/povinne-ockovat-pecovatele-malacova-je-pro-rozhodne-se-na-podzim-168019>